

ΜΑΝΙΝΑ ΤΕΡΖΙΔΟΥ, ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΤΟΥ ΕΚΤΕΠΝ

«Ανεξέλεγκτο φαινόμενο οι νέες συνθετικές ουσίες»

ΣΥΝΕΤΕΥΞΗ ΣΤΗΝ Μάνια Βέργου

«Σε περιόδους κρίσης και ειδικότερα ύφεσης αυξάνεται η χρήση και μειώνεται ο αριθμός των χρηστών που απευθύνονται για θεραπεία. Διότι η θεραπεία απαιτεί τιτάνια προσπάθεια από τον χρήστη, ωστόσο παύει να είναι ελκυστική όταν η ελεύθερη ζωή δεν είναι καλύτερη - οι πιθανότητες να βρει εργασία είναι χαμηλές, το εισόδημά του δεν θα αυξηθεί κ.ο.κ.»

Τα λόγια της Μανίνας Τερζίδου, επιστημονικής υπεύθυνης του Εθνικού Κέντρου Τεκμηρίωσης και Πληροφόρησης για τα Ναρκωτικά (ΕΚΤΕΠΝ) περιγράφουν με τον καλύτερο τρόπο τα ευρήματα των εκθέσεων για τη χρήση ναρκωτικών που δημοσιεύονται αυτές τις μέρες. Η κ. Τερζίδου μιλά, εξάλλου, στην «Εφ.Συν.» με αφορμή τη χθεσινή δημοσιοποίηση της Ετήσιας Εκθεση του Κέντρου σχετικά με την Κατάσταση του Προβλήματος των Ναρκωτικών και των Οπιοπνευματωδών στην Ελλάδα (2012).

«Παρά τη δημοσιονομική λιτότητα, με 30% περικοπές στη χρηματοδότηση, η πολιτεία αντδρά και δημιουργεί το 2011 22 νέες μονάδες βουπρενορφίνης στο πλαίσιο του προγράμματος αποκατάστασης του ΟΚΑΝΑ, οι οποίες θα συμβάλουν στη μείωση της βλάβης και στη θεραπεία. Χρήστες σε θεραπεία μετράμε περισσότερους από 9.000, που σημαίνει ότι σχεδόν οι μισοί προβληματικοί χρήστες, τους οποίους υπολογίζουμε σε 22.000, βρίσκονται σε θεραπεία, αναλογία πολύ καλή σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Ωστόσο, η οικονομική κρίση επιδρά στον τρόπο χρήσης. Διάφορες ουσίες εναλλάσσονται στην καθημερινότητα του χρήστη ανάλογα με την τιμή τους και τα διαθέσιμα χρήματα. Και με λιγότερα χρήματα αγοράζεται μικρότερη ποσότητα ηρωίνης και επιστρατεύεται η ενέσιμη χρήση ως πιο δραστική. Έτσι, το προφίλ του χρήστη που ξεκινά θεραπεία είναι επιβαρυνμένο σε σχέση με τα προηγούμενα χρόνια».

• Τα τελευταία 20 χρόνια σχηματίστηκε ένα αρκετά γερό σύστημα μείωσης της ζήτησης των ναρκωτικών - πρόληψη, θεραπεία, μείωση της βλάβης, επανένταξη. Έγινε μια μεγάλη επένδυση. Αυτή τη στιγμή με τις συνεχιζόμενες περικοπές κινδυνεύει να καταρρεύσει.

«Ναι, κι αν γίνει αυτό, όχι μόνο τα χρήματα αυτά που αποτελούν επένδυση δεν θα αποδώσουν, αλλά θα χρειαστούν πολλαπλάσια κονδύλια για να αντιμετωπιστεί η όποια κατάρρευση. Η κρίση χτυπάει περισσότερο τους ευάλωτους πληθυσμούς. Οι πληθυσμοί αυτοί, όπως είναι οι ομάδες κινδύνου για χρήση, είναι εκείνοι που χρειάζονται αυτή τη στιγμή περισσότερη προστασία».

Για τη ΣΙΣΑ -την πρώτη συνθετική ουσία που έφερε η Ελλάδα στην Ευρώπη- είχε

Τα τελευταία χρόνια το αλκοόλ έχει γίνει πρόβλημα και δεν το έχουμε αντιληφθεί, είναι μία κρυφή εξάρτηση

μιλήσει πρώτα στην «Εφ.Συν.» η Μανίνα Τερζίδου πέρυσι το φθινόπωρο, με τη δημοσιοποίηση των ευρωπαϊκών τάσεων της χρήσης ναρκωτικών ουσιών του Ευρωπαϊκού Κέντρου Παρακολούθησης Ναρκωτικών και Τοξικομανίας της Ε.Ε. (EMCDDA).

«Η ιδιαίτερα τοξική ουσία για την οποία έχουν παρατηρηθεί και θάνατοι, δέκα φορές πιο δραστική από την ηρωίνη, εξαιρετικά επικίνδυνη, βασισμένη στη μεθαμφεταμίνη, με τις οπιοειδήστε από εκεί και πέρα προσμίξεις -που φτάνουν μέχρι και στα υγρά μπαταρίας-, είναι μία από τις συνθετικές ουσίες που κυκλοφορούν στις πιάτσες κι αφορούν αποκλειστικά χρήστες. Παραλλαγές της υποκαθιστούν τις φυσικές ουσίες -την ηρωίνη, αλλά κυρίως την κοκαΐνη- αφού είναι διεγερτικές. Κοστίζουν 3-4 ευρώ σε σύγκριση με την ηρωίνη και την κοκαΐνη που έχουν πέσει, λόγω κρίσης, στα 20-25 και στα 30 ευρώ, αντίστοιχα. Φτηνές, επομένως, παράγονται από νόμιμες πρώτες ύλες πολύ εύκολα, δεν έχουν κόστος παραγωγής και διακίνησης. Έχουν διάρκεια ζωής 6-8 μήνες, που μέχρι να τις εντοπίσει το σύστημα και να τις καταστήσει παράνομες έχουν βγει νέες. Μιλάμε για ένα κνήγι μαγισσών».

• Συνθετικά και τα ψυχαγωγικά ναρκωτικά -κανναβινοειδή και καθινόνες- με τα οποία περιμαζάζονται οι νέοι στους χώρους νυχτερινής διασκέδασης;

«Επικίνδυνες συνθετικές ουσίες κι εδώ, που πλασάρονται ως πιο ακίνδυνες, που αυξάνονται και πληθαίνουν με γοργό ρυθμό - εμφανίζεται μία νέα κάθε εβδομάδα κι έτσι είναι αδύνατο να αξιολογηθεί. Πωλού-

νται ως άλατα μπάνιου ή αρωματικά χώρου και διακινούνται κυρίως μέσω Διαδικτύου, στο οποίο μπορεί να βρει κανείς και οδηγίες παρασκευής τους. Είναι ένα ανεξέλεγκτο φαινόμενο. Όταν αγοράζεις μία ουσία με την οποία ακόμη και ο σχεδιαστής πειραματίζεται, δεν γνωρίζεις τι περιέχει, την ανοχή σου στο προϊόν, και ο κίνδυνος αυξάνεται. Εδώ έχουμε έναν κρυφό πληθυσμό ο οποίος δεν θεωρεί ότι παίρνει ναρκωτικά, αφού δεν κάνει χρήση ηρωίνης. Ατομα που δεν προσέρχονται σε θεραπεία και δεν μπορείς να κάνεις μετρήσεις».

• Πρόβλημα όμως υπάρχει και με το αλκοόλ. Η μεγάλη κοινωνική ανοχή σ' αυτό μάς κρύβει τις διαστάσεις του;

«Τα τελευταία χρόνια το αλκοόλ έχει γίνει πρόβλημα και δεν το έχουμε αντιληφθεί, είναι μία κρυφή εξάρτηση. Δεν έχουμε κάνει δουλειά στην Ελλάδα. Δεν έχουμε πολλά προγράμματα θεραπείας. Το παράδοξο είναι ότι έχουμε πολλαπλάσιους αλκοολικούς απ' ό,τι χρήστες παράνομων ναρκωτικών και δεν έχουμε ούτε τα μισά προγράμματα, αλλά και σε αυτά που έχουμε δεν προσέρχεται κόσμος. Ο αριθμός προβληματικών χρηστών αλκοόλ δεν έχει καμία σχέση με τον αριθμό που βρίσκεται σε θεραπεία, περίπου 600 άτομα. Είναι μία εξάρτηση που οργανώνεται αργά και κρύβεται - ο εξαρτημένος έχει μεγάλη ικανότητα να κρύβεται και μεγάλη άρνηση να δεχτεί το πρόβλημά του. Ο ΠΟΥ κατατάσσει αλκοόλ, ηρωίνη, κοκαΐνη πρώτα σε επικινδυνότητα. Ωστόσο, η ηρωίνη από μόνη της ως ουσία δεν σκοτώνει, το αλκοόλ σκοτώνει».